

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

Cap. I. Reiectis aliorum sententijs, nostra, ac verior proponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

LIBER SECVNDVS

D E

Compositione essentiali corporis naturalis.

TRACTATVS PRIMVS.

De quidditate, & numero principiorum concurrentium ad compositionem essentialem corporis naturalis.

CAPVT PRIMVM.

Reiectis aliorum sententijs, nostra, ac verior proponitur.

ARISTOTELES I. Phys. c. 5. tex. 42. principia corporis naturalis definit: *qua nec ex se, nec ex alijs, sed omnia ex ipsis fiunt.* In qua definitione illud semper difficultatem nõ leuem peperit, quatenus iuxta eam principia rerũ naturalium sint tria dumtaxat, materia nimi-

rum, forma, & priuatio: Vt cum Aristotele plerique iam Philosophi tuentur. Pater Hurtado respondet primò, omnia principia corporis naturalis intrinseca, quàm extrinseca, tam positiua, quàm priuatiua esse ab Aristotele definita; & ea non tria solum, sed longè plura esse. Secundò, alij respondent, sola principia intrinseca corporis, seu rei naturalis à Philosopho definita esse; at ea esse non tria numero, sed duo: videlicet materiam, & formam substantialem. Caterum vtraque solutio Aristoteli, de cuius mente dissidium est, aperte repugnat primo Physicor. lect. 14. textu 71. ibi: *Sed quod principia tria sint, & quomodo, & quis eorum modus, dictum est.* Aristotelem D. Thomas, & reliqui communiter interpretes eò loci sequuntur.

Tertiò, alij cum Ioanne Cardinali de Lugo in manuscriptis philosophicis respondent, Aristotelem definisse principia intrinseca corporis, seu rei naturalis in fieri; aut, quod perinde est, principia intrinseca generationis substantialis, prout hæc mutatio est: cum autem mutatio sit transitus rei naturalis à non esse ad esse: consequens est, vt mutatio quatenus talis includat tria principia intrinseca, videlicet priuationem, seu non esse, & materiam, ac formam essentialem, siue esse rei naturalis constitutiua. Verum in primis Aristotelem hic agere de principiis non mutationis, sed ipsius entis, seu corporis naturalis locuples testis est B. Thomas in presenti. lect. 2. ibi: *Determinat de principijs entis mobilis, in quantum huiusmodi:* & paulò infra ibidem: *Ponit diuersas opiniones Philosophorum de principijs nature.* Deinde impugnatur ea sententia, quia eodem iure fingi posset ab Aristotele, definita esse principia generationis substantialis, prout est conuersio, & transitus ab vno esse substantiali ad aliud v.g. ab esse ligni ad esse ignis: quo fiet, vt non tam

R. P. Richardi Lincei, Tom. II.

materia, forma, & priuatio, quàm materia forma expulsa, & forma introducta, sint principia rei naturalis: quod tamen inter Philosophos hætenus fando auditum non est.

Præterea mutatio non solum priuationem, & eius terminum ad quem intrinsecè includit; verum etiam intimius, & principalius ipsam actionem, quæ à priuatione ad habitum gradus est. Iam ergo non tria, sed quatuor erunt principia naturalia, si de principiis mutationis naturalis sermo sit in presenti, vt esse debere contendunt aduersarij. Rursus generatio substantialis, præsertim si in agente sit, & non in passio terminos à quo, & ad quem; nimirum priuationem, & esse substantiale, ad quod tendit, extrinsecè solum connotat, & intrinsecè non includit: quod ergo magis absurdum est, ne tria quidem erunt principia naturalia, sed vnum dumtaxat, actio nempe generatiua rerum. Denique mutatio omnis priuationem velut terminum à quo nec includit, nec connotat etiam: Deus enim si ab æterno per aliquid à se distinctum, & in ipso velut causa materiali receptum intelligeret, aut vellet; sanè iuxta omnes mutaretur: at in eo euentu nulla in Deo priuatio intellectionis, aut volitionis, priusquam intelligeret, aut vellet, inesset: mutatio igitur cum priuatione præuia suapte natura coniuncta non est; ac proinde priuatio generationis substantialis, prout mutatio est, ex se principium non erit, vt aduersarij existimant. Quartò, Conimbricenses i. Physicor. cap. 5. quæst. 1. art. 4. cum non paucis, quos referunt, in ea sententia sunt, vt existiment, Aristotelem definisse principia rei naturalis, non quæcunque, sed ea, ex quibus res naturalis fit: quæ quidem tria, tantum sunt, materia scilicet, forma, & priuatio: etenim homo ex materia, & forma fit, & etiam ex non homine: ex causa autem finali, & ex efficienti res propriè non fit, sed potius propter alteram fit, & ab altera fit.

Contra tamen primò sic argumentor: Ex causa etiam efficienti, res propriè fieri dicitur: ergo si principia ab Aristotele definita haud alia sunt, quàm principia ex quibus, certè ea plura, quàm tria erunt. Antecedens constat ex 1. Corint. 8. ibi: *Deus pater, ex quo omnia:* & Ieremias cap. 33. ibi: *Vt non sit ex eo Filius.* Insuper secundò: sicut ex non igne fit ignis, ita ex ligno fit ignis v. g. cur ergo forma expulsa connumeranda non sit inter principia, ex quibus, rerum naturalium? Quare non iam tria, sed quatuor earum erunt principia, si sermo sit de principiis ex quibus. Tertiò tandem, ex calido immediatè fieri ignis, & ex frigido non nisi mediatè fieri dicitur: calor ergo, & alia dispositio

A 2

positio

positiones præuiae inter principia ex quibus censerentur debent: unde hæc tria solum esse non poterunt, sed potius numerum ternarium excedent.

5 Pro difficultatis enodatione præmitto, principium bifariam posse sumi. Primum pro eo, unde aliquid est, siue quod aliquo prius est, ea quidem prioritatem, quæ vel sit naturæ, vel temporis, vel loci, vel alia quauis: quo pacto Pater dicitur principium Filij, & instans antèrius principium posterioris. Secundò pro primo, unde aliquid est, hoc est pro eo, quod ita est alio prius; ut nihil ipso saltem in eodem genere prius sit: quo pacto primus dies creationis mundi, quemque alius non antèuertit, principium dierum subsequentiū dicitur: & Pater æternus ab alio improductus, Filij principium est, & appellatur. Prior usurpatio principij lata est, & ad eam respexit Aristoteles 5. Metaphys. cap. 1. ibi: *Principium est, unde sit aliquid, aut cognoscitur*. Posterior stricta est, & ad eam respexit Tullius quæstion. Tusculan. 3. ibi: *principij nulla est origo: nam ex principio oriuntur omnia, ipsum autem ex re nulla nasci potest*: Et Plato in Phædro ibi: *principium vero sine ortu est: ex principio enim necesse est, quidquid generatur, oriri; ipsum autem ex nullo*. Porro principium strictè, ac rigorosè sumptum, aliud est extrinsecum, quod rem naturalem nec intrinsecè constituit, nec eam quoad aliquam eius partem intrinsecè afficit; qualis est causa eius efficiens, aut finalis: aliud est intrinsecum, quod rem naturalem intrinseca ratione constituit, vel certè quod eam quadañtenus sumptam intrinsecè addit. Quibus constitutis, arbitror Aristotelem definiisse ubi supra principia strictè sumpta, necnon intrinseca rei, seu corporis naturalis. Tum quia lib. 2. suorum Physicorum de principiis extrinsecis rei naturalis ei sermo ex professo est: lib. ergo 1. superiorem definitionem trañens, de principiis intrinsecis tantum disserit. Deinde quia Philosophi naturales, contra quos disputat, loquuntur certè de principiis etiam intrinsecis, dum alij quatuor, alij tria, alij duo rerum omnium naturalium semina, principia esse arbitrantur. Denique quia optimè cohæret cum definitione principiorum, ea duntaxat esse tria, materiam nimirum, formam, & priuationem: ut nunc ex solutione argumentorum perspicuum erit.

CAPVT II.

Dissoluntur argumenta contraria.

6 Obiicies primò: forma materialis sit, & educitur ex materia tanquam ex subiecto intrinsecò: perperam ergo principia rei naturalis definiuntur: *quæ nec ex se fiunt*. Deinde materia, & forma à Deo sunt, & fiunt: malè ergo definiuntur eadem principia, *quæ nec ex alijs fiunt*. Præterea materia, & forma ex genere, & differentia intrinsecè componuntur, & fiunt; ac similiter ex partibus integrantibus intrinsecè constituntur, fiuntque: non igitur sunt principia strictè sumpta: siquidem in eodem genere principij intrinseci ab alio originem trahunt. Respondeo, principia rei naturalis ex se inuicem in eodem genere non sunt, ut supra monitum est: forma enim ex materia, in genere causæ materialis sit, cum interim compositi principium sit in genere solius causæ formalis. Deinde cum principia rei naturalis ex alijs fieri non posse dicuntur: id similiter intelligendum est in eodem genere, quo ipsam rem naturalem causant, aut principiant: at materia, & forma à Deo in genere causæ extrinsecæ, & efficientis fiunt; compositumque in genere

causæ intrinsecæ, ac minimè efficientis causant: præterea ambæ physice, & essentialiter rem naturalem constituunt, & principiant: ipsæ vero ex genere, & differentia logice, & ex partibus integrantibus integraliter coalescunt: quamobrem omnibus spectatis in eodem genere, quo rem naturalem causant, nec ex se, nec ex alijs, sed omnia ex ipsis fiunt; atque adeo rei naturalis prima erunt, ac stricta principia.

7 Obiicies secundò: cum terra à Deo primò producta est, nulla formæ terrestris priuatio in eius præcessit materia: priuatio igitur non est omnis entis naturalis principium. Respondent P. Suarez tom. 1. Metaphys. disp. 1. 5. sect. 3. & Conimbricens. 1. Physic. cap. 9. quæst. 5. art. 2. aliique plures materiam primam terræ naturam quidem esse priorem formæ terræ, esto eam tempore non antèuertat; dari autem in priori illo naturæ signo priuationem formæ terrestris, quæ terræ principium esse possit & debeat. Quominus tamen huic solutioni possum acquiescere, facit in primis, quod instans illud naturæ prius, quo materia antècedit formam, in materia ipsa proximè expedita ad causandam formam consistat: instans verò posteriorius, & consecutionis formæ ad materiam non in alio, quàm in ipsa forma, prout à materie causata, atqueeducta positum sit: at nec forma, nec eius carentia est materia proximè expedita ad causandam formam: ergo pro illo priori nec forma, nec carentia formæ existunt, sed potius ab utraque præscinditur. Itaque aliud est, materiam pro priori, quo natura, seu ratione formam terræ antèuertit, ea priuari: aliud, ab ea, ut dictum est præscindere: hoc posterius verissimum est: illud vero prius ipsa, ut sic dixerim, falsitate falsius.

8 Secundò ea mihi solutio displicet, quia instans naturæ prius, ac posteriorius in eodem instanti reali comprehenduntur: alterum enim in causa consistit, alterum in effectu. Cui autem ambiguum esse possit, effectum & causam in eodem instanti reali oportere sibi mutuo coexistere: Si ergo priuatio formæ terræ in priori signo naturæ, & forma ipsa terrestris, atque primordialis in posteriori existunt: sanè forma aliqua, & eiusdem priuatio pro eodem instanti reali existent, & in materia sedem vnà figent: quod manifestè absurdum est, & contra metaphysicum illud principium: *impossibile est idem simul esse, & non esse*. Tertid denique præfatam solutionem impugno, quia non solum in primo instanti reali creationis terræ, verum etiam in omni sequenti duplex illud instans seu signum naturæ reperiuntur, atque concurrunt: vnum scilicet prioritatis naturalis materiæ ad formam: & aliud posterioritatis huius ad illam. Aut ergo pro priori signo non intelligitur priuatio formæ, sed mera ab ea præcisio: aut certè priuatio formæ terræ v. g. erit eius principium non tantum in fieri sumpta, verum etiam in conseruari: quod tamen & à mente Aristotelis, Philosophorumque omnium, & à veritate ipsa prorsus est alienum.

9 Alij respondent, in materia terræ primò producta esse carentiam identitatis cum forma: quæ quidem priuatio quædam est, & principium terræ dici sustinet. Contra tamen sic arguo: ea carentia priuationis stricta non est, cum non sit carentia formæ in subiecto apto nato, eo quod materia non sit capax identitatis cum forma, quam tamen solam identitatem eiusmodi carentia negat: at aduersarij de sola priuatione stricta Aristotelem volunt intelligendum. Deinde ea priuatio principium rei naturalis est, quæ cum existentia formæ in hac rerum vniuersitate contrariatur, ut ex verbis Philosophi inferius citandis constabit: sed carentia identitatis cum forma neutiquam contrariatur cum